

Nora IUGA

Fiction-Ltd

Hipodrom

roman

POLIROM
2020

Cuprins

start	13
cursa	127
potou	291
epilog	427

© 2020 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto copertă: © Alexthq/Depositphotos.com (prelucrare)

Foto autoare: © Angela Baciu

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1,

et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

IUGA, NORA

Hipodrom / Nora Iuga. – Iași: Polirom, 2020

ISBN 978-973-46-8198-3

821.135.1

Printed in ROMANIA

Da, chiar, de unde sîntem noi atît de siguri ce e normal și ce e anormal? Cînd nu noi am făcut lumea, am primit-o de-a gata! Și de ce considerăm cantitatea singurul arbitru imparțial în stabilirea normalității, fiindcă sora ei vitregă, calitatea, nu știe aritmetică? Într-o colonie de leproși sînt sigură că leproșii ar fi „normali“, cum în cușca maimuțelor e normal să te fălești cu un impresionant posterior roșu ca sîngele, care nouă ni se pare o tumoră monstruoasă. Dacă arbitrul pentru stabilirea normalității ar fi calitatea, probabil că Terra ar risca să se depopuleze. Așa îmi trec mie gînduri trăsnite prin cap și-mi scot încet jurnalul din scrinul vechi al familiei Zsischka, după ce elevele mele au adormit, și-mi notez repede, la lumina felinarului din fața ferestrei, cele cîteva „cugetări“ care mie mi se pare că mi le dictează Nietzsche sau Cioran, continuîndu-și propriile gînduri... Chiar, ăștia doi, cu care îmi place „să fac conversație“ cînd îmi trag plapuma peste cap, pentru mine fac parte din familia „anormalilor“, ăia cu care mă înțeleg cel mai bine. Îi caut cu lumînarea sau am eu altceva care îi atrage. Așa mi s-a întîmplat cu George Călinescu, cu Henri Wald, cu Genu Gelber și, nu știu de ce, cu băiatul ăsta, în care m-am recunoscut recent cu atracție și respingere... Cred că ați ghicit la cine mă refer. La elevul de la Lazăr, același de la Astra sau de la *Krautplatz*. Localizați-l unde vreți. Sigur, mă refer la Silviu.

Dar toți venim pe lume să căutăm ceva... cred că m-am născut să caut nu știu ce esențial, exclusiv al meu, pierdut nu știu când și cum sau pur și simplu uitat... Ce rămîne însă în gîndul meu cu intensitatea unui atribut de care nu mă pot dispensa este convingerea că numai apropierea de minoritarii neasemănători îmi înlesnește găsirea pierdutului eu.

Mă tot învîrt în zona centrală a Hermannstadtului din Grosser Ring, trec pe sub Turnul Sfatului în Kleiner Ring, ajung la Podul Minciunilor, în Piața Huet. Parcă-s un cîine, mă las mînată de miros... Vreau să găsesc ospiciul unde, cu un an în urmă, a fost internat George Călinescu, cu diagnosticul „schizofrenie paranoidă“. Coincidență ciudată, dacă avem în vedere că doar cu un an în urmă romanul *Bietul Ioanide*, cu copertă verde, devenea dubios politic și autorul lui, acuzat de vizibile simpatii legionare, așadar nu pot să nu mă întreb: schizofrenie sau orientare politică reacționară?

22

Dar toate stau sub semnul împlinirii. Poate era și un nod de cale ferată, era un loc. Poate că locul e cel care-și amintește. Timpul, cel care uită. Locul te-ntoarce, timpul te duce... într-o noapte, nu mai știu, a doua, a patra de Advent, la Ursuline, aveam 12 ani și o farfurioară cu *Keks*-uri în față. Purtam uniforma de marinar, șepcuța neagră cu fireturi aurii pe cap și insigna Ordinului. Mater Margareta la armoniu

și noi în cor cântam „O, Du Fröhliche, O, Du Selige...“. Am auzit vocea – *Hier bist du Zubause!*¹ și de-atunci *Hermannstadtul*. Mai întâi a venit Silviu. Odată cu luna noiembrie, nefastă pentru mine.

Dar atunci, în seara aia – părea tot noiembrie, pe stradă zăpada nu se topise complet și mirosea a primăvară, martie era pe ducă –, aveai 11 ani și alergai prin dreptul vitrinei unde ai văzut „calul alb“, pe Jovis, și te-a năpădit o bucurie nemaisimțită vreodată, o răscoală a sîngelui... alergai să-i duci la Römischer Kaiser lui tăticu' colofoniu' pe care-l uitase acasă. Nu puteai să încremenești hipnotizată acolo de ochii de sticlă ai unui cal împăiat, a cărui tăcere te chema! Și totuși, calul ăla aducea mereu o solie. Acum a apărut Dan Constantinescu, odată cu luna aprilie, cînd crapă mugurii. Dan Constantinescu absolvise Facultatea de Filozofie la Cluj cu *magna cum laudae*. Eram deja profesoară de germană la Grundschule nr. 1 din Sibiu, lîngă turnul cu ceas, în vechiul burg, căruia i se spunea încă Hermannstadt. Aveam pasiunea ospiciilor. Mereu mă repet. De fapt, îl căutam pe Călinescu. Aflasem că-l internaseră undeva, la un ospiciu pe lîngă Kleiner Ring, nu-mi amintesc exact. Mă fascina iubirea lui tîrzie pentru „cănărașul Lil“, colega mea blondă Liliana, care-l părăsise pe magistrul pentru Tudor Țopa, un mascul bine dotat – ca să mă exprim elegant, cum se vorbea prin tîrg... eu nu l-am încercat ca mascul, dar ca intelectual și romancier îi băga pe mulți în buzunar. Lovit rău în amorul propriu, magistrul își lungea rănilile. Îi cumpăra soției cupoane întregi de

1. Aici ești acasă!

crep mongol în culori grele ca vinul de Málaga, o înfășura în ele și o puneă să defileze în fața lui. Își aducea parada modei în iatac, am mai spus asta...

La ospiciul din Hermannstadt am dat peste Dan Constantinescu. Aceleași buze senzuale, același chip prelung și ascetic... mă urmărea umbra faraonului. Sînt sigură că și Jovis, dacă ar avea cap de om, ar semăna cu faraonul. Iată-mă singură printre bărbați în halate de molton grenă, în curtea interioară, înconjurată de un gard viu. Din reflex întind mîna să mîngîi o frunză de nalbă. E aspră. Bărbatul pe care-l remarcasem vine spre mine de parcă m-ar cunoaște. Intru în panică.

— Îl căutați pe Dan Constantinescu?

23

— Da, răspund strînsă cu ușa.

— Nu mă mai recunoști, Marceline? Se pare că domiciliul forțat în hotelul ăsta nu-mi priește.

Bărbatul din fața mea poartă o haină de casă din catifea bleumarin, iar în jurul gîtului un batic de crep satin bordo. Nu-mi pot lua ochii de la mîinile lui neverosimil de slabe, cu degete lungi, foarte subțiri... „Scriu și vorbesc altă limbă decît cea pe care o vorbesc ăștia acum. Peste doi ani, cînd revenisem în București, un redactor mi-a spus: «Stilul ăsta nu mai ține, scrii ca Proust».“

— Au trecut niște ani. Am venit special de la Paris. S-a implicat și Ambasada – risc, cu imaginația merg

totdeauna la sigur – o să te scoatem de aici – trebuie să mă transpun în scenariul lui, altfel mă dau de gol, poate devine agresiv.

— Ții minte, Marceline, replica ta la versul lui Arthur Rimbaud, „Ô saisons, ô châteaux, Quelle âme est sans défaut?”¹, citat de Alain în Amfiteatrul mare de la Sorbona, când te-a prezentat: „La successeure de la grande reine-poétesse, Marguerite de Navarre?”

Cu cine mă confunda? Poetă... la Sorbona? De unde pînă unde? Asta se întîmpla în 1955. Primul volum de versuri l-am scos în 1968. Peste trei săptămîni a obținut bilet de voie. Ne-am întîlnit în părculețul din fața Bibliotecii Astra. A venit cu vioara și-am pornit pe jos spre Dumbravă. Ne-am așezat pe iarbă într-un luminiș. Soarele se filtra printre frunze. Și-a sprijinit vioara pe clavicula stîngă, direct sub bărbie, fără pernuța de protecție. „Plaisir d’amour ne dure qu’un moment...”

— Nu recunoști? Sună ca vioara lui Boulanger. Hai să-ți dansez o pavană.

„Ce e o pavană?”, spun în gînd. Nu-l întreb, vine spre mine unduindu-și șoldurile lasciv, oriental...

— M-a învățat Bazaca. Știi, dacă ai un singur procent de homosexualitate în tine, ești obligat în fața naturii s-o faci măcar o dată.

O fi pederast. Aduce mereu vorba de Bazaca și de Violetta. Totdeauna mi-au plăcut paralelele, fiindcă nu se întîlnesc decît la infinit. Rămîn două entități distincte și identice în eternitate, care se petrec într-o altă memorie... mă gîndesc acum la ciudata mea atracție pentru Jovis, calul alb – cum aș încălța o copită în locul unui pantof.

1. „O, vacanțe, o, palate, ce suflet e fără păcate?”

Sînt multe atracții aberante pe lumea asta. Boris, de pildă, vărul meu de-al doilea îmi plăcea foarte tare cînd aveam șapte ani și el își făcea serviciul militar. Țin minte că odată m-am vîrît sub pledul lui ca să-l încălzesc, că avea frison. Mai tîrziu, cînd eram de-acum studentă, mă punea să-i fac cunoștință cu colege de facultate. Astea îi cădeau repede la pat și el le consuma „mintenaș“ – ei, poftim, m-am molipsit de graiul sibienilor – și sărăcuțele mă implorau cu lacrimi în ochi să-l conving să se-ntoarcă la ele... cum puteam să le spun că Adonis e îndrăgostit de tirbușonul nostru, moștenit de la bunica? Ne vizita cel puțin de trei ori pe săptămînă și primul drum îl făcea în bucătărie, deschidea cu evlavie sertarul, ca pe vasul în care se afla *der heilige Graal*¹, și buricele degetelor lui de pianist se lăsau pătrunse pînă la sînge de spirala tăioasă a tirbușonului... toată scena se petrecea în bucătăria cufundată în întuneric ca într-un ritual. Madam Cuțifidi, prietena lui Mimi-Mare, povestea la venerabila vîrstă de 88 de ani ce senzații erotice reușește să-și provoace vîrîndu-și vîrfurile limbii umede în inelul coclit al cheii *de son vieux armoire*². Erotismul este un troc cinstit la orice vîrstă și la orice tensiune. Nu știu dacă și cine ar putea sau are dreptul să-i stabilească reguli, atîta vreme cît excepțiile în natură

1. Sfîntul Graal.

2. De la vechiul dulap.